

Jaarverslag belangrijkste signalen 2021

Al 7 jaar behartigt Jeugdplatform Amsterdam (JPA) de belangen van ouders en jongeren die met jeugdhulp en passend onderwijs te maken hebben. Dit doen we onder meer door signalen op te vangen over de Amsterdamse jeugdhulp en passend onderwijs, en deze verder uit te diepen, en in te brengen tijdens bijeenkomsten, vergaderingen en middels het uitbrengen van formele en informele adviezen. De Adviesgroep, ondersteuners en andere vrijwilligers werken hierin samen.

Voor u ligt een verslag van onze belangrijkste signalen in de periode januari t/m december 2021. Net als in 2020 is een groot deel – logischerwijs – gerelateerd aan Covid-19.

De belangrijkste signalen

Om als JPA effectief te kunnen zijn in het geven van gevraagd en ongevraagd advies over jeugdhulp en passend onderwijs in Amsterdam, is het van belang dat JPA over goede informatie beschikt. Deze informatie (o.a. signalen van jongeren, ouders en professionals, onderzoeken, nieuwsberichten, etc.) wordt verzameld, gebundeld in een databank en regelmatig geanalyseerd, zo ook voor dit verslag. Deze analyses van signalen zijn niet representatief en aantallen zijn voor ons niet leidend. Het al dan niet oppakken van een signaal/thema is dus niet alleen afhankelijk van hoe vaak het Jeugdplatform iets hoort, maar ook van bijvoorbeeld: urgentie, impact of vraag vanuit de gemeente. Ieder signaal kan veelzeggend zijn. Dus hoewel de uitkomsten van een analyse niet generaliseerbaar zijn, levert het wél een breed scala aan percepties, behoeften en ervaringen van jongeren, ouders en professionals op. Onderstaand vindt u een overzicht van de belangrijkste signalen van 2021.

Covid-19

In 2020 ging een groot deel van de ‘corona-signalen’ over de informatiebehoefte en de uitstel van zorg. In 2021 hebben wij hier minder signalen over gehoord, dit lijkt beter z’n weg te hebben gevonden. Wat wel duidelijk naar voren komt is de mentale uitdaging die jongeren en ouders nog steeds ervaren. Zij voelen zich somber, vervelen zich en zijn angstig. Niet naar school kunnen, weinig sociale contacten, weinig kunnen sporten, weinig leuke dingen doen.. het begint z’n tol te eisen. Over het online aanbieden van hulp en onderwijs horen wij verschillende dingen. Sommige jongeren vinden online aanbod prima en ervaren het als positief. Een andere deel van de jongeren vindt het echter helemaal niks, en mist het face-to-face contact. Ook horen wij verschillende ervaringen over de kwaliteit van het aanbod (zowel hulp als onderwijs).

Bejegening

Op een prettige en respectvolle manier omgaan met elkaar, een klik hebben met je hulpverlener en je serieus genomen voelen zijn belangrijke onderdelen om goed geholpen te kunnen worden. Daarom is bejegening ook een thema dat eigenlijk altijd actueel is binnen het Jeugdplatform. Bijna bij ieder onderwerp komt het wel weer terug. Enkele specifieke voorbeelden van signalen die bij ons binnenkwamen zijn:

- Jongeren vinden het heel vervelend als er over hen gesproken wordt in plaats van met hen. Toch gebeurt dit nog regelmatig, zelfs als de jongere zelf ook gewoon aan tafel zit.
- Ouders voelen zich geen volwaardig partners in een hulptraject. Kennis die zij over het gezin/kind hebben wordt onvoldoende meegenomen, waardoor hulp niet goed aansluit.

- Zowel jongeren en ouders hebben regelmatig te maken met vooroordelen. Of omdat zij een LVB hebben, of vanwege hun (thuis)situatie, of vanwege hun culturele achtergrond.

Overgang van 17 naar 18 jaar

18 worden is voor iedereen spannend, maar in het bijzonder voor jongeren die met jeugdhulp te maken hebben. Want wat komt er allemaal bij kijken? En wat verandert er voor hen? Het spreekt voor zich dat het belangrijk is dat deze overgang goed verloopt. Afgelopen jaar hebben we verschillende signalen binnengekregen die duidelijk maakten dat dit niet altijd het geval is. Enkele voorbeelden:

- Er is bij jongeren en jongvolwassenen weinig bekend over de WMO en wat daarbinnen allemaal mogelijk is. Zij weten onvoldoende de juiste weg te vinden voor ondersteuning als zij eenmaal 18 zijn. Naast de WMO krijg je ook te maken met de zorgverzekering- en participatiewet. Waar tot 18 jaar alles vanuit één wet georganiseerd is, krijg je met 18 met verschillende wetten te maken. Waar je dan wat moet regelen is niet duidelijk. Vaak wordt alles bij de WMO neergelegd en dan is de teleurstelling groot als behandeling, begeleiding, ondersteuning er anders uitziet, veel minder is.
- Totdat jongeren 18 jaar zijn vinden hulpverleners het heel normaal dat ouders betrokken zijn, maar zodra zij 18 zijn is dat niet altijd meer het geval. Soms is het zelfs niet mogelijk dat ouders bij een gesprek aansluiten. *‘Dat ik 18 ben, betekent niet dat ik gelijk volwassen ben. Ik wil gewoon dat mijn moeder erbij kan zijn.’*
- Er is niet altijd sprake van een warme overdracht tussen organisatie en het OKT en het buurtteam.

Jeugdhulpstelsel

Regelmatig spreken wij ouders en jongeren die vastlopen in het systeem. Of professionals die vraagtekens hebben bij hoe dingen georganiseerd zijn. Beiden ervaren zij een hoge mate van bureaucratie en relatief weinig mogelijkheid tot maatwerk. In sommige gevallen mist er ook passende hulp/aanbod. Ook is het moeilijk om op- en af te schalen, hulp uit verschillende sectoren (segmenten) tegelijk in te zetten en flexibel te schakelen waar wat nodig is. Daarnaast hebben cliënten last van wachtlijsten, waardoor het op tijd bieden van passende hulp niet mogelijk is. Het Jeugdplatform heeft in het kader van de leidende principes uit het visiedocument van de gemeente afgelopen jaar twee bijeenkomsten georganiseerd over kwetsbaarheid en normaliseren. Daaruit kwam met name naar voren dat kwetsbaarheid een dynamisch begrip is waar geen vaste criteria aan verbonden kunnen worden. Een inschatting van kwetsbaarheid zal altijd in samenspraak tussen hulpverlener en cliënt moeten plaatsvinden. Eenzelfde boodschap kwam duidelijk naar voren in het gesprek over normaliseren. ‘Normaal’ is voor iedereen anders. Ga hier dus altijd over in gesprek met degene over wie het gaat en zorg ervoor dat je niet je eigen referentiekader gebruikt om het ‘normaal’ van iemand anders in te vullen.

Adviezen

Uiteraard zijn er ook over andere kwesties signalen binnen gekomen. Deze andere signalen hebben wij natuurlijk wel zo goed mogelijk verwerkt en geprobeerd over te brengen in de verschillende schriftelijke adviezen van afgelopen jaar en jongeren- en oudertafels. Ook zullen deze signalen bewaard worden in onze databank.

Schriftelijke adviezen/input die het Jeugdplatform in 2021 heeft gegeven:

- Preventie jeugdhulp en opvoedingsondersteuning
- Visuals van de gemeente
- Normaliseren – Jongeren en ouders over wat het voor hen betekent om een zo normaal mogelijk leven te leiden

- Heroriëntatie Preventie Jeugdhulp
- Reactie op 'Wijzigingsbesluit Verordening op de zorg voor de jeugd Amsterdam 2021'
- Effect van echtscheidingen op kinderen

Verder zaten we regelmatig om tafel met beleidsmakers van de gemeente om onze inbreng te leveren over bij de criteria voor inkoop jeugdhulp en diversiteit daarin, over de deelname aan prestatietafels, om onze zorgen te delen over de oplopende wachtlijsten, ontbrekend aanbod van cliëntondersteuning voor pleegouders, problemen rondom wonen en de informatievoorziening daarover, etc.

Dit verslag is opgesteld door de ondersteuners van Jeugdplatform Amsterdam. Voor vragen, opmerkingen of het doorgeven van signalen kunt u contact opnemen via info@jeugdplatformamsterdam.nl.